

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. 1/2 an
o cor. 1/4 4-50 fl.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 corcane
1/2 an 12 cor. 1/4 an
6 corcane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

In țara „moralistilor“.

— Articol din afară. —

Începutul articolului cu titlul de mai sus din nrul 86 al „Unirii” a impresionat foarte plăcut pe cel ce scrie rândurile acestea, căci și-a adus aminte de evlavie, credința și frica lui Dumnezeu, ce a stăpânit și mai stăpânește și acum în unele case de-ale preoților, numiți „moralisti“.

Îi văd și eu pe preoții aceștia „cu plete albe, bărbi mari, cărunte, cisme și haine românești”, cum stau de vorbă cu bietul țaran, pe care mai cu o povață sau cu o vorbă bună și sinceră, și unde poate și cu fapta întinde mână de ajutor celui lipsit și năcăjit. Văd și pe mamele preotese cu puțină școală și mai puțină cunoaștere a schimbărilor, prin cari trece lumea modernă, iubitoare însă de căminul și vatra părintească, găzdoaie bune, sânguincioase și lucrătoare la câmp, pricepătoare în a mângăia pe cel întristat până vine „părintele”, *le văd rugându-se cu toată evlavie la biserică și acasă, seara și dimineața*, le iubesc și admir pe lângă toată „simplitate” lor în purtare și vorbă „meșteșugită”. Așa au fost și mai sunt și azi unele familii de ale preoților numiți „moralisti“.

Nu însă așa — durere — e viața familiilor preoților din vremea mai dincoace. Mulți preoți „cuali-ficați” absoalvă ce e drept gimnaziul și 4 cursuri de teologie, se înarmează cu tot felul de cunoștințe și necugetând la greutățile, ce îi așteaptă — în cura animarum — se aruncă în val-vârtejul năcazurilor, cari firește, neîntimpinând stânca de granit a preotului apostol din orice timp și loc —, adevărata credință în Dumnezeu —, îi copleșesc, înge-nunche pe mulți.

Văd, un preot tânăr cu barbă tunsă, îmbrăcăminte modernă. Dacă are vreun țaran treabă cu dumniului trebuie să vină la ceas anumit, ori să lasă vorbă la dna preoteasă despre ceea ce dorește etc.

Eu nu văd în jurul „oamenilor noi” atmosfera aceea religioasă sfântă și evlavioasă, în care au trăit înaintașii noștri.

Sunt la tot cazul și între preoții tineri, situați în parohii mai bune ori mai slăbuțe, cari lucră pentru îndreptarea moravurilor credincioșilor, pentru ajungerea cărui scop nu cruță osteneală, bani, și de multe ori chiar și sănătate numai să-și vadă credincioșii mulțumiți.

La unii preoți tineri se observă un interes mai viu față de viața sufletească a poporului, de aceea sunt și vrednici de cinste și admirațiune.

Dar revenind mă abat dela concluziunea articolului pomenit, căci nu la reintroducerea cursurilor de morală să ne gândim, peste acelea am trecut deja și e bine, ci la purificarea moravurilor preoților din ziua de azi, în cari să se vadă năzuința spre perfecționare în ale științii religioase și sfinteniei. De aceea cumpănind bine lucrul e mai bine să fie un preot piu și după inima lui Hristos, la mai multe sate, decât o mulțime de preoți fără ideal deplin preoțesc, prin toate satele de moralisti.

Inconvenientul acela, de a nu putea exista preot calificat într-o parohie mică, fără legături casnice, ori de rudenie, trebuie delăturat sau prin autoritatea arhieriei, sau atunci prin un memorandum al preoților către guvern, de a fi toți preoții salarizați, conform timpului, rangului și indi-gințelor de traiu.

— 1 —

Profesorii Institutului peda-gogic din Blaj.

— Contribuțiuni la istoricul Institutului. —

(Continuare.)

13. Augustin Ungur. S'a născut la 5 Decemvrie 1856 în Nireș (com. Clujului. Studiile gimnaziale le-a terminat în Sibiu la 1875; cele universitare în Cluj și Viena.

Ca absolvent de filosofie, ceru o catedră de profesor la Blaj, unde fu primit, dar pentru alte înșuriri. Anume aducea cunoștințe largi în arta muzicală, și un talent netăgăduit, care pe aceea vreme îl făcea mare meșter în flaută, violină și piano. În vederea acestor calități la 28 August 1880 fu numit profesor de muzică vocală și instrumentală, și ca atare a servit la gimnaz și la institutul pedagogic cinci ani, propunând deodată și gimnastica.

În afară de școală a condus și reu-niunea pompierilor.

La sfârșitul anului scol. 1884/85, renunțând la catedră, trecu în România, unde cu numele schimbat în *Nireșeanu*, a funcționat tot ca profesor, mai întâiu la liceul din Piatra-Neamț, apoi la școala comercială elementară din Iași, până la moarte (22 Maiu 1900).

14. Dr. Sebastian Radu. Gimnaziul l-a terminat în Alba-Iulia, teologia în Blaj, filo-sofia la universitățile din Budapesta și Viena.

În 22 August 1882 fu numit profesor la institutul pedagogic, dar aci a funcționat foarte puțin, la începutul anului scol. 1882/3, ca suplenitor al lui Ștefan Popu, care demisionase. La 21 Octomvrie aceluși an trecu la gimnaz, aci stă până la 1888; în 1889 își completează studiile și ia gradul de doctor în filozofie; apoi continuă profesura la gimnaz, până în 1891. Dela 1892—1898 e con-sionator al catedralei.

În 1898 fu numit paroh și protopop al Murăș-Uioarei, în această calitate moare la 27 Iulie 1906.

A publicat în programa gimnaziului pe an. scol. 1886/7: *Starea civilizațiunii la popoarele primitive*; și *V. Károly császár és a protestantizmus* (Gherla 1889), teză inaugurală pentru dobândirea gradului de doctor în filozofie.

15. Aurel Florian. S'a născut la 5 April 1858 în Racovița (com. Sibiiului). Clasele gimnaziale le-a făcut în Sibiu și Blaj; teologia în seminarul central din Budapesta.

Reîntors, o vreme a fost cancelist în Curtea mitropolitană, iar dela 1882 profesor la școlaele normale, fiind într-o vreme și

suplent la o catedră de teologie și prefect de studii la seminarul junimei. În an. scol. 1882/3 a propus și la institutul pedagogic, în toate trele cursurile, caligrafia și exercițiile practice în instrucțiune.

La 1888 fu numit capelan castrens, în care calitate a fost distins de Monarhul. De prezente trăiește în retragere în locul său natal.

16. Aron Deac. S'a născut la 10 Septembrie 1854 în Tăureni (com. Turda-Arieș). Studiile gimnaziale le-au făcut în Murăș-Oșorheiu și Cluj, teologia în Budapesta, unde mai târziu la 1888 luă diploma de profesor. La 1881 a fost cancelist metropolitan. La 1881 e numit profesor la gimnaz.

În an. scol. 1885/6—1887/8 a propus la institutul pedagogic gimnastica în toate trei cursurile, și mai târziu în an. scol. 1903/4 istoria.

A fost asesor la tribunalul matrimonial de a II-a instanță pentru arhidieceză, membru al exactoratului arhidiecezan și al comisiei școlare arhidiecezane. Pentru activitatea sa pe aceste terenuri a fost distins cu titlul de viceprotopop onorar.

A publicat: în programa gimnazului pe an. scol. 1886/7 un studiu temeinic despre *Domnia lui Carol Marele din punct de vedere politic, constituțional și cultural*; *Geografia politică*, pentru cl. VII gimnazială, prelucrată după Otto Varga și Paul Scholtz; și *Anticități Romane*.

17. Iacob Mureșianu. S'a născut în Brașov la 29 Iunie 1857. A făcut gimnazul în Brașov la romano-catolici, unde tatăl său, redactorul *Gazetei*, era director; apoi a studiat tehnica, la Politehnicul din Viena; dar aceste studii le întrerupe și primește la gimnazul român din Brașov postul de profesor de muzică dela 1878—1880.

Dela 1881—1883 face studii la academia de muzică din Lipsca.

În anul scol. 1884/5 a funcționat ca profesor la Năsăud.

În 1885 a fost numit profesor de muzică vocală și instrumentală la institutele de învățământ din Blaj. La institutul pedagogic a propus până la 1892 numai muzica vocală; și cea instrumentală dela 1892 înainte. În an. scol. 1909/10 a luat și limba germană într'un curs, dar numai pe anul acesta.

Cu Mureșianu muzica vocală și instrumentală ia un avânt în institutul pedagogic în proporție cu orele ce i-s-au dat. Până la 1892 pentru acest obiect în toate trei cursurile abia ajungeau 3 ore la săptămână; dela 1908/9, amăsurat ordinațiunilor ministeriale, numărul orelor s'a urcat la 16 în săptămână, și astfel și părții artistice i-s'a dat puțință să se desvolte în proporții largi. Precum s'a dovedit de atâtea ori la producțiile festive date de elevii institutului, sunt aci puteri, și o muncă mai stăruitoare, care astăzi n'ar fi iertat să lipsească, ar putea produce rezultate reale, în tot chipul mai mulțumitoare.

Măiestrul Mureșianu are numeroase compoziții de valoare, unele pentru diferite instrumente muzicale, altele pentru coruri de copii, de femei și bărbătești. Piezele sale pentru pian, „Cimpoiul“, „Olteanca“, „Ardeleana“, „Erculeanu“, etc., sunt îndeobște cunoscute. Asemenea și piezele corale și orchestrale i-au adus multă cinste. Amintim îndeosebi uvertura „Ștefan cel Mare“, și balada dramatică „Mănăstirea Argeșului“ apreciate drept capodopere ale artei muzicale românești. Compozitor excelent, a știut să prelucere admirabil poezia populară românească în muzică de înaltăvaloare, care-i va păstra numele¹⁾.

¹⁾ Cf. *Unirea* din 1911, Nr. 74 și articolul lui Dr. I. Cl. Juga: „Triumful artei muzicale române la Blaj“, reprodus din *Gaz. Trans. în Serbările dela Blaj 1911*, pag. 303—330.

A redactat foaia muzicală: *Muza Română*, cu întreruperi (1888, 1894—95 și 1906), din lipsa de mijloace bănești; și e pagubă, că a dispărut o publicație artistică, care putea să aducă mult folos, să introducă arta românească în familiile noastre, cum se face și la alte neamuri.

18. George Ioan Schmidt, un sas comic, dar cinstit; mai înainte, dela 1868—1887 fusese profesor de gimnastică la colegiul reformat din Aiud²⁾. La 28 August 1888 fu numit profesor de desen și de gimnastică la institutele din Blaj. La institutul pedagogic a propus numai gimnastică în 3 ore pe săptămână în an. scol. 1888/9—1891/2, iar în 1892/3 în 5 ore. În anul 1893 a fost absolvat, la cererea proprie.

(Va urma.)

Dr. Ioan Raftu.

Aniversarea vârstei de 22 ani a principelui moștenitor al României. — Consiliul de ministri români sub conducerea primministrului Brătianu s'a prezentat la palatul regal din Cotroceni, unde au prezentat felicitările lor principelui moștenitor, Carol care își serbează vârsta de 22 ani. Primministrul Brătianu a exprimat principelui urările țării și ale consiliului de ministri.

M. S. Rege a răspuns prin o admirabilă cuvântare din care dăm următoarele:

„Atât în numele Meu cât și al Fiului Meu vă mulțumesc pentru cuvintele călduroase și urările ce li aduceți cu prilejul zilei Lui de naștere. Nu mă îndoiesc că în inima Lui tânără aceste semne de dragoste găsească un răspuns de vie recunoștință și li vor fi un îndemn să muncească în sfera Lui de

²⁾ Cf. A Bethlen-Kollegium legűjabb története. Kiadta a főiskolai Előjáróság. Nagyenyed 1896, pag. 158 și 239.

FOIȚA.

Ioan Micu Moldovanu.

— Alte spicuri din scrisorile lui. —

De Dr. Ioan Urban Jarnik.

Par'că e un făcut: cu toate că mi-s-au primit spre a fi tipărite două articole despre fostul președinte al Consistorului metropolitan din Blaj și anume de „Gazeta Transilvaniei“ și de „Românul“, nu pot să-mi stămpăr setea de a mă înfățișa iarăși înaintea publicului român cu niște „nu-mă-uita“, menite să fie puse pe mormântul proaspăt al marelui bărbat.

Pe lângă aceste două articole amintesc încă două coșcoageamite de scrisori, din cari a doua am trimis-o profesorului din Blaj, Dr. V. M. după odihna în veci a repausatului, cea dintâiu însă și mai îndelungată am trimis-o acum câteva luni dlui Dr. Horia Petrescu din Fofeldea. D-sa, mulțumindu-mi pentru trimiterea convorbirilor mele cu soldații români răniți, îmi dete de știre cumcă venind tatăl-său să-l vadă, l-ar fi găsit greu bolnav pe vrednicul bărbat și că nu prea e nădejde de scăpare. Vestea aceasta venită așa de năpraznic mie, care îl credeam pe părințescul meu prietin tot așa de voinic

cum îl aflasem acum patru ani, m-a atins foarte dureros și stăpănit de simțământul acesta mă pusei de-i trânti-i tânărului meu prietin scrisoarea amintită mai sus, tixită de aduceri aminte de ale mele și de povestiri auzite dela doi preoți cu cari din întâmplare în călătoria mea acasă am făcut cunoștință. Dl Petrescu mulțumind pentru cele trimise îmi ceru voie ca într'o zi să-i fie slobod de a se folosi de cele împărtășite, se înțelege, că nu m-am împotrivit.

În articolul meu din „Gazeta“ l-am făcut să vorbească pe repozatul însuș, alegând unele citate din cari se vede legătura între noi. Dupăce articolul s'a fost tipărit, iată-mă cuprins de o mustrare de cuget: cum de am fost atât de egoist să mă fi mărginit la unele ce mă privesc pe mine și încă la d'al de astea, cari oarecum cuprind un fel de laudă cu privire la mine.

M'am hotărât deci să îndreptez într'u cât aceasta este cu puțință greșala făcută, punând înaintea stimaiilor cetitorii altele până acum nefolosite.

Chiar cea dintâiu scrisoare dela 25 Septembrie 1876 începe cu niște rânduri din care se vede bărbatul, care își împlinește datorințele nesinchisindu-se de piedecile ce i-se pun în cale: „După plecarea D-voastre am zăcut în pat două săptămâni, după aceea m-am tras cum am putut la

școală și mi-am văzut de lucrurile urgente, ce mi-s-au fost adunat pe timpul morbului“.

Boala aceasta s'a amintit aici, ca să deslușească de ce nu-mi răspunsese mai curând și lucrul acesta îl vedem repetându-se de mai multeori. Astfel în 11 Maiu 1877: „Încă odată sum silit a-mi cere iertare pentru întârzierea atât de îndelungată. Afacerile mele s'au înmulțit într'u așa măsură, încât mi-a căutat se negleg officii de cele mai plăcute. De două trei ori am luat peana să-ți scriu, iubite dle doctor, și totdeauna m'am văzut constrâns a lăsa lucrul acesta pe alt timp mai cu îndemânare, cu atât mai vârtos, că doriaam a-ți scrie multe, multe.

Azi am cugetat, că voină putea plini după cugetul inimii mele; dar m-am înșelat. De tot pe neașteptate îmi vine corectura Economului, carea se o fac pentru d. S. C. ce este absent“.

Cu privire la aceasta nu este lipsită de interes scrisoarea din 25 Februarie 1878, unde scrie cum urmează: „Abia aflu o oră liberă, în care se pot conversa cu dta precum dorește sufletul meu. De când ai fost la noi, năcazurile mele s'au înmulțit. Tipografia veche ce aveam în Blaj, s'a cassat și în locul ei este o tipografie nouă aranjată peste măsură bine, așa cât anevoie are părechie. Nu voesc a zice, că este mare, ci numai, că este făcută cu toată grijea de un

acțiune cu râvnă și cu dragoste pentru Țară și Neam.

Pentru Tine sunt larg deschise porțile unui viitor plin de nădejde și să sperăm, și de izbândă. Totuși timpuri grele de furtună au însoțit ajungerea Ta la vârsta de azi și în inima Ta caldă pentru Țară acest an a lăsat impresii adânci și multe învățăminte ai putut trage din uriașa dramă ce se desfășoară împrejurul nostru.

Dar cu cât mai futunecat este orizontul cu atât mai vie trebuie să stea înaintea ochilor Tăi măreșta figură a regelui Carol I. care Te-a iubit ca pe un fiu și pilda de abnegațiune ce ne-a lăsat ca o moștenire sfântă, și dacă urmași maxima Lui „nimic pentru Mine, tot pentru Țară” și deviza Casei noastre „Nihil Sine Deo”, nu vei putea pași greșit.

Cu cât cineva este mai sus pus, cu atât mai mult trebuie să caute a merita mărirea la care soarta l'a chemat; numai acela este stimat care-și îndeplinește credincios datoriile și de la un Prinț care stă aproape de Tron se cere mai mult decât de la alții. Nu pot deci să Te sfătuesc în destul să-ți îndeplinești cu sfințenie datoriile Tale către Dumnezeu, către Țară și către Tine Insuți.

Nu uita nici odată că un Rege trebuie să fie întâiul servitor al Statului și de aceea Pogorul poate cere ca El să fie pildă în îndeplinirea datoriilor Sale; amintește-Ți că un exemplu rău dat de sus poate să ducă un Stat la peire.

În toate Statele moderne Constituția a cret Suveranului o poziție excepțională; El nu este responsabil de actele de guvernământ, are însă pentru actele Sale o răspundere morală foarte grea, față de Dumnezeu, față de Sine și față de Țară și de Istorie. Un Suveran are datorii foarte mari către Poporul care l-a încredințat destinele sale, dar puterea Lui este îngrădită și ni-

meni nu trebuie să observe cu mai multă sfințenie Constituția și Legile, lucrând cu încredere și în acord cu Sfetnicii Săi. Nu uita că ei au o sarcină grea, că asupra lor cade răspunderea actelor Suveranului.

Tu, iubite Carol, vei avea poate o sarcină mai ușoară decât a Acelora cari au muncit și muncesc înaintea Ta și a căror inimă a bătut și bate așa de tare pentru neamul Românesc.

Ești iubit de popor, păstrează dragostea ce-Ți poartă, dar în toate actele Tale nu uita niciodată că mai lesne se pierde decât se câștigă iubirea și încrederea unui Popor.

Principele Moștenitor a mulțumit viu mișcat Augustului său părinte, precum și d-lui Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului, și d-lor miniștri prezenți la această solemnitate.

O frumoasă serbare pe câmpul de luptă italian. — „Românul” primește dela platoul Deberdo următoarea scrisoare cenzurată:

„În ziua de azi, 13 Oct. n., regimentul nostru din Caraasebec, azi transferat la Jicin (în Bohemia) a avut din nou partea unei mari bucurii. Vre-o 50 de soldați români, cari în fața dușmanului s'au purtat ca adevărați viteji, au fost decorați pentru faptele lor bravuroase, ce le-au dovedit în fața dușmanului. Decorațiile au fost împărțite și atârinate de pieptul acestor eroi români de însăși mâna A. S. arhiducelui Iosif.

Dl căpitan Negrea a vorbit întreg regimentului într-o frumoasă limbă românească, laudând purtarea bravă a ostașilor români, cari de 15 luni de zile, de când luptă fără răgaz, au adus numai fală monarhiei întregi și neamului, ai căror fi ei sunt.

După aceasta simpaticul preot român din Toracul-mic, dl Eugen Muntean, dela reg. de infanterie nr. 61 timișorean, pe al

cărui pept lucește „Crucea de argint”, în lipsa preotului nostru militar a oficiat slujba dumnezeiască într-o capelă improvizată din frunză de stejar. Răspunsurile le-au dat bravii învățători-soldați, cari dornici de strana bisericii din satul lor rămasă văduvită, au cântat cu multă ardoare frumoasele noastre cântări bisericesti.

Întreg regimentul a fost cuprins de emoțiune și cu toții erau pătrunși de un singur gând: Doamne, ajută-ne și întoarce spre bine cursul acestor vremuri ticăloase.

La sfârșitul slujbei dumnezeiești, bravul nostru preot dl Eugen Muntean a ținut o cuvântare înflăcărată, în care a adus aminte ostașilor, că sunt strănepoți de eroi și că întotdeauna să se poarte în lupte cu bravură, căci faptele lor vor fi fala întregului neam românesc, iar numele lor vor fi scrise cu litere de aur și neperitoare în cartea neamului nostru. Terminând cuvântarea, ostașii izbucniră într'un strigăt cutremurător de: „Să trăiască!”

După acestea regimentul din nou a plecat în linia de foc, pentru a săvârși noi fapte de vitejie, demne de numele de Român.

D. I.

România e gata să-și mențină neutralitatea cu arma. — După comunicatele ziarelor din Moscova, România își concentrează mari trupe la frontiera Rusiei, dela Galați până la Iași. Asemenea operațiuni militare decurg și în jur de Negotin.

Nou consiliu de miniștri român. — Un nou consiliu de miniștri s'a întrunit acasă la d. Costinescu.

Dintre miniștrii au lipsit dnii V. G. Morțun, Porumbaru și Radovici.

D. Ferekide a luat parte la consiliu.

Nu s'a discutat decât asupra unor chestiuni și măsuri de ordin militar, care reclamă o urgentă rezolvire.

D. Brătianu a comunicat consiliului că în urma evenimentelor din Balcani, transporturile române din Italia, Anglia și Franța, nu mai pot veni pe la Salonic.

Vaporul „București” a primit ordin să se întoarcă în Anglia și s'au luat măsuri ca transporturile române să fie îndreptate spre Suedia și de acolo se vor transita prin Rusia.

Asemenea s'au luat câteva măsuri privitoare la aprovizionarea cu cărbuni, aprovizionare care face mari dificultăți României.

Noile încercări ale ententei în București. — Ambasadorul Rusiei la București, în numele guvernului său, a conferit cu guvernul Brătianu. Ambasadorul Poklej, se afirmă, că a promis României un ajutor de cinci sute mii ostași, dacă va coopera alături de trupele Impătritei Înțelegeri. Brătianu a respins propunerile.

Ziarul „Lokalanzeiger” anunță, după un comunicat din Petrograd, că Rusia e aplicată să cedeze României întreagă Basarabia, dacă se va alătura la puterile ententei.

Rușii au început transportarea trupelor. — „Corriere della Sera” vestește: Vasele de războiu din portul dela Odessa au început să transporte trupele concentrate acolo, cari sunt în număr de 250,000 ostași. Trupele rusești, probabil vor fi aduse pe Marea Neagră.

om cu experiență deplină în obiectul acesta, d. Krafft din „Hermannstadt”.

Din vară consistorul mi-a conferit mie prefectura tipografiei și aceasta m'a ocupat mult. Ca se aibă de lucru, s'a tipărit de nou o carte bisericească de 56 coale; eu am avut pregătirea manuscrisului și corectura tipografică. Poți cugetă, cât m'a ocupat obiectul acesta în cele din urmă 6—7 luni.

Alte lucruri încă mi-se adună din ce în ce mai mult și așa de multeori mă văd constrâns a neglija (vorbind mai drept: a amâna) lucruri, ce mult doresc a împlini. Fi bun ca totdeauna și iartă”.

Și încă una. În 22 Maiu 1878 iată ce scrie: „Sunt ocupat cu mutarea cărților bibliotecii Cipariene în casele capitulare (a treia dela cornul piațului despre gimnaz, unde este portița cea mică în-zid) și aranjarea ei. D. Cipariu adevărat nu vrea să i-se risipească biblioteca frumoasă, ce conține cărți, romane de cele mai rari, asemenea arabice, grece etc. ci a întemeiat o bibliotecă, de care mult ne bucurăm”.

Să mi-se deie voie să mai amintesc una din însușirile lui eminente: vreau să vorbesc despre îndatorirea neobosită cu care caută să mă sprijinească în năzuințele mele cu privire la studiul limbii române. De una am făcut amintire în altă parte, va să zică

cum în vremea petrecerii mele la Blaj în 1876 îmi pusese la îndemână bogata sa bibliotecă. Dar cu atâtă nu i-a fost destul, ci adeseori îmi trimetea pachete cu cărți românești rămânând ca eu după ce am isprăvit cu cetitul să i-le înapoiez în bună rândueală ceace și făceam cu sfințenie, căci de nu, desigur nu-mi mai trimetea altele.

În scrisori vorbește des despre lucrul acesta. Așa în 16 Maiu 1877: „Numai decât am dat se adun cărticelele, de cari ai lipsă. Mare mi-a fost mirarea, când am văzut, că nu sunt la locul lor. Am luat pe Ioan la răspundere: că el se ocupă mult cu lucruri de acele, și nu a știut se mi-le capete; în urmă am dat cu socoteala, că fiind pe aci un frate al meu de acasă, le va fi — anexat. Deci am luat din biblioteca studenților ce mi-a fost cu putință, și am pus și dela mine ce mi-a mai rămas și-ți trimit: dintr'ale dlui At. Marienescu, pe Arghir, Urișul și Urga-Murga, Șeranu etc. dintr'ale altora: Calend. basmelor pe 1876 și 1877. Leonat, Legende, Duducția, proză populară și *doine manuscrise* până aci nepublicate.

Toate acestea cu rugarea, ca după folosire se mi-le restituiești; apoi dacă vei mai avea lipsă de ele să-mi scrii, și voi procura ce se va putea”.

(Va urma).

Războiul european.

Ofensiva rusească e îndreptată asupra frontului nostru ce se extinde la cursul Styr. Rușii au suplinit armata cu mari rezerve, ceea ce nu a surprins trupele noastre, cari de mult au luat toate dispozițiile necesari pentru contrabalansarea ofensivei rusești. Comunicatele oficiale germane, anunță, că luptele locale din jurul Styrlului, ce se dau de zile, s'au desvoltat în lupte mari. În jur de Cartorysk o divizie germană a fost silită să se retragă față de puterile superioare numerice ale rușilor, prin ce au pierdut câteva tunuri, pe cari armatele germane până în ultimul moment le-au apărat cu eroism. Höfer relatează, că trupele aliate au respins mari atacuri rusești spre sud-ost de Kulikovice. Atacurile rușilor se îndreaptă spre Kowel. Agenția telegrafică bulgară anunță, că trupele bulgare au pătruns în Istip și Radaviste, orașe în Macedonia. Tot atunci trupele generalului Bojadjev au cuprins Negotinul. Flancul sudic al armatei bulgare, care atacă spre Üsküb, a ajuns la Kumanovo și șesul Vardar. Armatele generalului Kövess au ocupat Sabațul. Armatele aliate au alungat pe sârbi din Macsva, acum înaintează spre Valjevo. Spre sud de Semendria, după comunicatele oficiale germane, trupele lui Gallwitz au trecut peste Selevac și Saraorc. Pe frontul apusean nimic marcant. Comunicatele mai noi ale lui Höfer anunță, că italienii pregătesc o ofensivă puternică. Italia are o armată de 2 milioane ostași, care sub Cadorna va porni ofensiva pe frontul dela Tirol și Isonzo; unde decurg mari operațiuni de artilerie. Toate pregătirile arată, că Cadorna vrea să dea o ofensivă în stil mare, ca și Joffre. Pe frontul italian se dau lupte mari asemenea celor din Septembrie de pe frontul francez; ofensiva se dă în acelaș timp cu ofensiva rusească. Pe platoul dela Vilghereuth au eșuat zece atacuri italiene de rezistența puternică a pozițiilor noastre.

Cătră abonenți!

Ne aflăm spre capetul anului și o parte foarte mare dintre abonenți nu ne-au trimis încă nici un filer.

Din restanțiile anilor trecuți avem pe afară o sumă de tot mare. Ne este și greu să o amintim. De altă parte datoriile cu editarea foii cresc în mod însemnat.

Tipografia ne strânge mereu pentru costul tiparului și băncile

pentru banii împrumutați, fără ca să fim în stare să plătim nici măcar interesele după datoriile ce avem.

Rugăm deci cu tot deadinsul pe P. T. domni și frați abonenți, să iee în dreaptă socotință starea aceasta și să ne trimită prețul foii, cu carele ne dătoresc.

Sunt parohii bogate, preoți cu stare bună, cari de mai mulți ani nu ne-au trimis nimic.

E adevărat, că anii trecuți au fost neroditori; a venit nefericirea războiului și multe năcazuri peste oameni. Dar de anul acesta nu ne putem plânge. Dumnezeu și-a revărsat darurile sale; producenții au ajuns la modru binisor; toți articlii au preț și circulația de bani n'a fost nici când mai favorabilă, ca acum.

Cu puțină bunăvoință și interes din partea P. T. abonenți se pot acoperi toate restanțele ce au la foaie.

Timpul acesta bogat în emoțiuni, multele ocaziuni ce se ofer și dărnicia de acum a credincioșilor dau prilej bun de a se putea achita restanțiile la foaie chiar și prin colecte ocazionale și prin discul purtat între credincioși, dacă bugetul ori starea parohiei nu admite altfel.

Ceva trebuie făcut și datoriile trebuie plătite.

Noi am așteptat cinstit până acum și am creditat la frații preoți și la parohii.

Se cade deci, ca și frații abonenți să-și facă datoria și să plătească foaia.

I-am recercat pe toți de nenumărate ori. Să nu mai aștepte nime atâtea provocări; că nu avem nici timpul, nici spesele cerute. Fieștecare să-și facă datoria și să plătească foaia, pe carea a primit-o.

Dacă nu putem ajunge pe calea aceasta la abonamentele, ce ne compet, vom fi siliți să urmăm alte căi, chiar și calea cea nedorită a procesului.

Red. și Administrația.

Diverse.

† Virgil Onițiu. La încheierea ziarului aflăm cu nespuse durere, că distinsul director al gimnazului superior din Brașov, *Virgil Onițiu*, a decedat în 22 crt., în etate de 51 ani.

Consiliu comun de ministrii în Budapesta. În chestia luării de măsuri potivite contra scumpirii alimentelor în 21 crt. a avut loc la Budapesta un consiliu comun de ministri. Ministrii austriaci, între cari au fost

primministrul Stürgkh, ministrul de finanțe Engel, de interne Heinold și de agricultură Zeuker, înainte de amiază au ținut un consiliu preventiv, iar la ora 11 s'au prezentat la reședința prim ministrului ungar, unde s'au ținut consultările. Dintre ministri au participat, prin ministrul contele Tisza, ministru de interne Sándor, de finanțe Teleszky și de agricultură Gillányi.

O decorație postumă. Monitorul oastei c. și reg. Nr. 161, apărut în zilele trecute, publică următoarele: „*Orucea pentru merite militare cl 3-a cu decorația de războiu drept recunoștință pentru ținuta vitează în fața dușmanului, s'a conferit locotenentului i. r. Basiliu Micula din reg. 21 de artilerie de câmp*“.

Aceasta înaltă distincție postumă, a doua care avea să decoreze pieptul regretatului nostru profesor Vasile Micula, servească familiei Micula ca o mică mângâiere în mare durere ce a îndurat-o, iar școlilor noastre un nou titlu de glorie, căci între profesorii lor morți pe câmpul de onoare, doi — Dr. Alexandru Boddan și Vasile Micula — au obținut această înaltă distincție a Maj. Sale.

Profesori distinși pe catedra școlilor — ofițeri viteji pe câmpul de onoare.

În veci amintirea lor! (G. Tr.)

Dela front. „Telegraful Român“ publică o scrisoare primită dela un locotenent austro-ungar. În scrisoare se spune, cum ostașii se provăd cu alimente pentru iarnă și își lucrează casele în cari au să-și petreacă timpul friguros. Nu ne lipsesc nici distracțiile, scrie locotenentul, cari se țin în casina aranjată într'o chilie a școlii. Mobile frumoase am adus din castelul din B. al marelui duce Nicolae Nicolaevici, anume: mese, divanuri, fotole, și un — pian. Facem muzică; doi cântareți ne distrează cu arii din opere și operete, și Todose, primașul al doilea din capela lui Alexandru din Sibiu, zice la brâne și la sârbe, iar eu din când în când fac figuri, de cari Nemții se miră și le place mult. Ziare avem multe, ungurești, nemțești, românești, apoi „Le Matin“ și „Corriere della Sera“. Știm tot ce se petrece în lumea mare. Când și când ne conturbă discuțiile și petrecerile câte un aeroplan rusesc, salutându-ne cu bombe, până nu-l huidnesc tunurile noastre. Cu mici variații, asta ne este viața de o vreme încoace“...

Dăruire. În 15 l. c. tinărul *George Giurița* la chemarea sa sub steag, din câștigul său cu palma, a dăruit sf. noastre biserici din Zabran suma de 10 cor. Resplătească-i Dumnezeu aceasta binefacere!

Trenurile din gara Kükülszög. Dela Sighișoara sosește trenul nr. 513 la 1 oră 8', pleacă la 1 oră 11'. Dela Teiuș sosește trenul nr. 514 la 2 ore 19', pleacă la 2 29'. Acceleratul de seara nr. 501 dinspre Sighișoara sosește la 7 ore 27', pleacă la 7 ore 28'. Noaptea dinspre Teiuș sosește trenul nr. 512 la 1 oră 1', pleacă la 1 oră 11'. Dela Sighișoara sosește noaptea la 1 oră 46', pleacă la 1 oră 56'. Acceleratul nr. 502 sosește dimineața dinspre Teiuș la 9 ore 8', pleacă la 9 ore 10'. Pe Târnava mică circulă numai trenul 8316 care pleacă din gară spre Parajd noaptea la 2 ore 50', se reîntoarce seara la 6 ore 5'.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Augustin Gruița.